

Cieszyńska manifestacja



Od góry: wojewoda inż. Chamrad i wojewoda gen. Zawadzki na trybunie w Cieszynie czeskim — Powitanie wojewodów na moście nad Ołą — Prezydent polskiego Cieszyna, J. Smotrzycki, wita prezydenta czeskiego Cieszyna, Kappla — Granica jest o-twartą! Ludność tłumnie przekracza most.
Foto „Dziennik Zachodni” Cz. Datka Katowice

Memoriał Harmssena wybiela Hitlera

Drugi »Mein Kampf« niemieckiego nacjonalizmu

LONDYN. (PAP). Jak już donosiliśmy, komitet ekonomiczny Bizonii pod przewodnictwem Harmssena opublikował niedawno memoriał, zawierający propozycje i żądania niemieckie w związku z przyszłym traktatem pokojowym.

Memoriał ten ma charakter oficjalny, gdyż został przygotowany z polecenia władz niemieckich w Bizonii. Komentując powyższy me-

moriał, tygodnik angielski „Economist” podkreśla, iż może się on stać drugim „Mein Kampf” nacjonalizmu niemieckiego.

„Economist” zaznacza, iż memoriał Harmssena wykazuje, „całkowity brak u Niemców poczucia odpowiedzialności za wojnę i za nieobliczalne, moralne i materialne spustoszenia, jakie ona spowodowała”.

„Memoriał ten — pisze tygodnik angielski — nie tylko unika starannie wszelkich krytycznych uwag pod adresem Hitlera, ale, jak wynika z jego treści, usiłuje nawet wybielić jego działalność”.

Cytując dalej ustęp z memoriału, który nawiązuje do traktatu wersalskiego, stwierdza, że traktat ten „zniżył na przeciąg więcej, niż jednej generacji prawie wszystkie osiągnięcia pracy ludu niemieckiego — „Economist” zaznacza, że Niemcy w

dalszym ciągu nie rozumieją, iż nastąpiło to na skutek prowadzonych przez nich wojen.”

Depesza marsz. Tito

Budapeszt (PAP). Z okazji setnej rocznicy rewolucji węgierskiej marszałek Jugosławii Tito przesłał na ręce premiera Dinjyasa dłuższą depeszę.

W imieniu narodów Jugosławii i własnym marszałek Tito złożył serdeczne życzenia osiągnięcia jak największych sukcesów w wysiłkach narodu węgierskiego nad odbudową kraju i ugruntowaniem demokracji ludowej.

Pożar w „Skodzie”

Praga (PAP). W fabryce samochodów „Skoda” w miejscowości Mlada Boleslaw wybuchł pożar, który powstał na skutek krótkiego spięcia w baterii jednego z samochodów. Pastwą pożaru padło kilka samochodów oraz część urządzeń fabrycznych. Szkody wynoszą setki tysięcy koron.

Przed wyborami we Włoszech

Przywódcy partii przemawiają na wiecach

Rzym (PAP). W szeregu miast włoskich odbyły się w dniach 13 i 14 marca wiece przedwyborcze z udziałem przywódców wszystkich partii.

Na wiecu Frontu Demokratyczno-Ludowego w Turynie przemawiał Togliatti. Leader komunistyczny przeprowadził porównanie między partiami demokracji ludowej, jak Polska i inne państwa Europy wschodniej a Włochami, w których notuje się coraz poważniejszy zastój w produkcji. Togliatti oświadczył, że masy ludowe powinny znaleźć się na czele rządu włoskiego dla wprowadzenia prawdziwej demokracji.

Omawiając plan Marshalla, mówca przypomniał oświadczenie senatora Tafta, który przyznał otwarcie, że plan ten jest na rzedzie amerykańskiej polityki imperialistycznej. Togliatti zaznaczył, że eksport włoski winien być w pierwszym rzędzie kierowany do tych krajów, które mają zapotrzebowanie na produkcję przemysłową Włoch tj. do krajów Europy wschod. Natomiast Francja i Anglia nie tylko nie potrzebują towarów włoskich, lecz starają się jeszcze wyeliminować Włochy, jako konkurenta na rynkach światowych.

Na wiecu Frontu Demokratyczno-Ludowego w Mediolanie przemawiał przywódca socjalistów Nenni, który ostro skrytykował rząd de Gasperi'ego, twierdząc, że sprowadza on walki polityczne na platformę religijną.

Wielki Mufti prosi o pomoc

PARYŻ. (PAP). Według doniesień agencji France Presse z Karachi, Wielki Mufti Jerozolimy zwrócił się do Pakistanu z prośbą o pomoc finansową dla Arabów w Palestynie. Do Karachi przybyło dwóch wysłanników Muftiego.

Mówiąc o polityce zagranicznej kraju, Nenni poddał krytyce trzy czynniki, od których jest ona uzależniona, a to: 1) doktryna Trumana, 2) plan Marshalla i 3) propozycje Bevina, zmierzające do związania Włoch z blokiem zachodnim. Nenni podkreślił, że tego rodzaju polityka stanowi niebezpieczeństwo dla pokoju i dobrobytu kraju.

Otwarcie konferencji państw „marshallowskich”

Bevin i Bidault za udziałem Niemiec

w planie Marshalla

Paryż. (PAP) W dniu 15 marca rozpoczęła się w Paryżu konferencja przedstawicieli 16 krajów marshallowskich. Należy przypomnieć, że rząd brytyjski i francuski w końcu ubiegłego roku zamierzali zwołać konferencję krajów marshallowskich, lecz Departament Stanu nie zaaprobował zamiarów brytyjsko-francuskich. Dopiero obecnie, po odpowiednim przygotowaniu, Departament Stanu udzielił swego zezwolenia na odbycie konferencji, która się rozpoczęła w dniu wczorajszym.

Po otwarciu konferencji wygłosił przemówienie minister Be-

vin, który ograniczył się do gólosłownego optymizmu, zapowiadając „dobre wyniki prac konferencji”.

Mówca podkreślił, że kraje marshallowskie będą terenem działania specjalnego amerykańskiego urzędu administracyjnego i apelował do uczestników konferencji, aby ściśle z instytucją tą współpracowali. Zwrócił on uwagę również na to, że rządy krajów marshallowskich będą musiały w swej działalności liczyć się z zobowiązaniami, wynikającymi z planu Marshalla.

Minister Bevin podkreślił z naciskiem, że plan Marshalla powi-

nien objąć Niemcy Zachodnie. Mówca podał, że w tej sprawie zostanie przedstawiona na obecnej konferencji odpowiednia propozycja.

Minister Bidault w przemówieniu swym nie dodał nic nowego do oświadczenia, złożonego przez ministra Bevina. Min. Bidault również wypowiedział się za udziałem Niemiec w planie Marshalla.

Buckingham Palace bez wody i opału

London. (PAP) Wskutek strajku mechaników, zaangażowanych przez ministerstwo pracy, pałac Buckingham w poniedziałek pozbawiony był wody, centralnego ogrzewania i windy. Mechanicy zażądali podwyżki płacy. Zastrajkowali również mechanicy w Izbie Gmin i Izbie Lordów oraz w ministerstwie wojny.

Berlin. (PAP) Z Erfurtu donoszą, że miasto i sąsiednie wsie objęła epidemia tyfusu brzusznego. Dotychczas zanotowano 234 wypadki, w tym 4 śmiertelne. Wszystkie lokale publiczne zamknięto, a szpitale są już przepełnione.

Nowe linie lotnicze

dzięki układowi jugosłowiańsko - czechosłowackiemu

Białogród (PAP) W dniu 14 bm. jugosłowiański minister komunikacji podpisał w Białogrodzie układ o komunikacji lotniczej między Jugosławią a Czechosłowacją.

Układ ten przewiduje znaczne rozszerzenie komunikacji lotniczej między obu państwami oraz uruchomienie nowych długodystansowych linii lotniczych

poprzez terytoria obu krajów. M. in. zostanie uruchomiona linia Praga — Rzym poprzez Jugosławię oraz linia Białogród — Amsterdam poprzez Czechosłowację.

Ze strony Czechosłowacji układ został podpisany przez szefa lotnictwa cywilnego gen. Stanoviskiego.

Gorąco pragnęli „Anschlussu”

Były entuzjazm obecnego prezydenta i prymasa Austrii

Wiedeń (PAP) W związku z X rocznicą aneksji Austrii dziennik „Oesterre-ehische Volksstimme” przytoczył szereg wypowiedzi wybitnych działaczy politycznych

Polska podpisała konwencję morską

Warszawa. (PAP) Z Genewy powróciła polska delegacja, biorąca udział w pierwszej Międzynarodowej Konferencji Żeglugowców, zwołanej przez Radę Społeczno-Gospodarczą ONZ. W wyniku obrad Polska podpisała opracowaną w Genewie konwencję o między państwowej morskiej organizacji doradczej (I. M. C. O.).

Nowy przedstawiciel Czechosłowacji w ONZ

Nowy Jork. (PAP) Władimir Houdek został mianowany przedstawicielem Czechosłowacji w ONZ na miejsce dr Papanka.

w Austrii, uczynionych bezpośrednio po Anschlussie.

Na szczególną uwagę zasługuje oświadczenie ówczesnego przywódcy socjal-demokracji austriackiej i obecnego prezydenta Austrii Karla Rennera, w którym stwierdził, że całe swoje życie walczył o połączenie Austrii z Rzeszą.

Musiabym przekreślić całą swoją przeszłość niemiecko-austriackiego polityka — oświadczył Renner dosłownie — gdybym nie powiatał wielkiego historycznego faktu zjednoczenia się narodu niemieckiego gorącym sercem”.

Również i Kardynał Innitzer, obecnie nadal piastujący godność prymasa Austrii, podpisał proklamację, wzywającą naród austriacki za przyłączeniem Austrii do Niemiec. Proklamacja ta zawierała m. in. następujący ustęp: „W dniu referendum jest dla nas, biskupów samo przez się zrozumiałym narodowym obowiązkiem przyznać się jako Niemcy do Rzeszy niemieckiej. Oczekuje-

my od chrześcijan, że będą wiódzie, co są winni swemu narodowi”.

Proklamacja ta, podpisana przez Innitzera, przez szereg biskupów austriackich, kończy się błogosławieństwem dla ruchu na rodowo-socjalistycznego.

Minister Fierlinger o przyjaźni z Węgrami

BUDAPESZT. (PAP). Zdenek Fierlinger, czechosłowacki minister przemysłu, socjal-demokrata, który bawił w Budapeszcie dla wzięcia udziału w obchodzie 100-lecia rewolucji węgierskiej, udzielił wywiadu dziennikowi „Uj Hirek”, w którym oświadczył: „Czechosłowacja pragnie nawiązać ściśle przyjazne stosunki z demokratycznymi Węgrami. Stosunki takie będą gwarancją pokoju w Europie środkowej i wschodniej oraz jednym z filarów pokoju ogólnoeuropejskiego”.

»Szcześć Boże p. Randak«



Już dzisiaj

rozpoczynamy na łamach naszego wydania popołudniowego „Dziennik Zachodni — Wieczór” druk doskonałej powieści humorystycznej pod powyższym tytułem, znanego pisarza czeskiego Franciszka Rachlika.

Oświadczenie radzieckiej administracji wojskowej

Komisja czterech mocarstw w Niemczech

winna zbadać wyniki akcji denacyfikacyjnej

Berlin. (PAP) W związku z oświadczeniem gen. Claya w sprawie denacyfikacji, biuro informacyjne radzieckiej administracji wojskowej w Berlinie ogłosiło komunikat, w którym odpara zarzuty gen. Claya, dotyczące zakończonej akcji denacyfikacyjnej w strefie radzieckiej.

Komunikat stwierdza, że w strefie radzieckiej zlikwidowane zostały fundamenty faszyzmu i militarystyki. Magnaci finansowi, monopolisci, junkrzy, obszarnicy, spekulanci i działacze hitlerowscy zostali pozbawieni wszystkich politycznych i gospodarczych przywilejów i pozycji.

Specjalne komisje denacyfikacyjne oczyściły aparat gospodarczy i polityczny z elementów hitlerowskich i wykonały w całej pełni swe zadania. Oto dlaczego radziecka administracja wojskowa w Niemczech rozwiązała komisje denacyfikacyjne w momencie, gdy akcja denacyfikacyjna została zakończona.

W końcu komunikat stwierdza, że radziecka administracja wojskowa uważa za wskazane powołać obecnie do życia mieszaną komisję czterech mocarstw dla przeprowadzenia kontroli akcji denacyfikacyjnej we wszystkich czterech strefach.

Amb. Olszewski o zmarłym przyjacielu Polści

Śmierć Masaryka okryła Polskę żałobą

PRAGA. (PAP) Przedstawiciel dziennika „Młoda Fronta” zwrócił się do ambasadora R. P. w Pradze — Józefa Olszewskiego z zapytaniem, jakże odniósł wrażenie w czasie swego ostatniego spotkania z ministrem Janem Masarykiem w letniej siedzibie prezydenta Benesa w Sezimovym Ustí.

„Niespodziewana śmierć ministra Masaryka — oświadczył ambasador Olszewski — okryła żałobą również i nasz kraj. Masaryk znał, rozumiał i cenił Polskę oraz naród polski. Włożył on wiele wysiłków w dzieło uregulowania stosunków czesko-słowacko-polskich oraz pogłębienia przyjaźni i współpracy naszych bratnich narodów. Był to mąż stanu, demokraty, polityk dalekowzroczny, a jednocześnie człowiek nadzwyczaj prosty i bezpośredni, pełen życia i energii.

Jeszcze na dzień przed swą śmiercią — podkreślił ambasador — Jan Masaryk mówił mi z troską o rozwoju sytuacji w Niemczech, krytykując ostro autorów planu odbudowy Niemiec. „To, co obecnie czynią w Niemczech zachodni —

stwierdził wtenczas Masaryk — jest szaleństwem. Ale my za to nie chcemy płacić”. Do tematu tego powracał następnego dnia w czasie mej wizyty u prezydenta Benesa.

Kiedy po tej wizycie żegnałem się z ministrem Masarykiem na kilka godzin przed jego tragiczną śmiercią, był w doskonałym humorze. Oświadczył mi, że zobaczymy się najajutrz na manifestacji z okazji rocznicy podpisania czesko-słowacko-polskiego paktu, na której miał przemawiać. Nie przyszło mi na myśl, że widzę go po raz ostatni.

Zachowamy — oświadczył na zakończenie ambasador Olszewski — na zawsze w pamięci postać Jana Masaryka, wielkiego syna Czechosłowacji i naszego wypróbowanego, szczerego przyjaciela.”

Paryż. Agencja EAM-Press donosi, że policja aresztowała 40 osób w dzielnicy Colonaki w Atenach. W Latissa 3 osoby zostały rozstrzelane.

Polskie instytucje na Zaolziu wznawiają swoją działalność

Praga. (PAP) Szereg polskich instytucji na Zaolziu wznowiło swoją działalność. W miejscowości Lutynia Górna otwarto szkołę polską. W czeskim Cieszynie oraz

w Suchoj Górnej otwarto polskie ochronki. Wreszcie popularne schronisko na Kazubowej wróciło do rąk polskich, przy czym zarząd tego schroniska wyznaczył zarząd powiatowy Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Cieszynie.

Zwiększone dostawy ZSRR dla Anglii

Londyn. (API) „Sunday Empire News” donosi, że Związek Radziecki zaproponował Anglii dostarczenie dalszych 2 milionów ton zboża w zamian za maszyny. Propozycja ta — jak donosi dziennik — została z zadowoleniem przyjęta w W. Brytanii i ma być szczegółowiej omówiona po wznowieniu brytyjsko-sowieckich rokowań handlowych.

W kołach gospodarczych w Londynie uważa się, iż realizacja tego rodzaju wymiany oznaczała by zniesienie racjonowania chleba w Anglii do września, jak również większe zapotrzebowanie rynku w jajka, drobi i stoninę. Każdy rolnik otrzymałby, dzięki tej wymianie, większą ilość paszy, co z kolei podniosłoby produkcję rolniczą.

Delegacja bułgarska wyjechała do Moskwy

Sofia. (obsł. wł.) Bułgaria zamierza zawrzeć traktat przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy ze Związkiem Radzieckim. W poniedziałek rano wyjechała z Sofii do Moskwy specjalna delegacja rządu bułgarskiego z premierem Dymitrowem na czele.

W ubiegłym roku Bułgaria zawarła ze Zw. Radzieckim traktat handlowy.

Dewaluacja waluty belgijskiej?

Bruksela. (PAP) Krające od pewnego czasu pogłoski o dewaluacji waluty belgijskiej, znajdują potwierdzenie w tutejszych kołach finansowych. W kołach tych zaznacza się, że dewaluacja ma nastąpić w najbliższym już czasie.

Zięć Roosevelta w Katowicach

Mr. John Boettiger jest dziennikarzem i wydawcą. Kiedy rozpoczynamy rozmowę, wie z góry, co go czeka. Podaje się więc od razu fatalistycznie losowi i podaje „personalną”, jakby wypelniając ankietę. — Mam lat 47, żonaty z Anną Roosevelt, troje dzieci: 20-letnia

Eleanora, 17-letni Curtis i 8-letni John. Przyjechałem do Polski „Batorym”, który wyjechał z Nowego Jorku 20 lutego, a przybył do Gdyni 3 marca. Polska jest pierwszym krajem na trasie tegorocznego mego pobytu w Europie. Z Gdyni do Warszawy przybyłem samolotem pasażerskim DC 3, produkcyjnej radzieckiej: lot był dobry i bardzo wygodny. Ale — dodaje z uśmiechem, jako nieodrodny syn Ameryki — nasze motory są lepsze. — Rozmawiałem — wracam uśmiechnięty — wielokrotnie z oficerami radzieckimi i oni twierdzą inaczej.

Zasypuję gościa gradem pytań. Dowiaduję się, że należał do ekspedycji amerykańskiej przy rozmowach Wielkiej Trójki w Teheranie, że rozmawiał z Ciang-Kai-Czekiem w Kairze, że brał udział w inwazji na Sycylię i że jest wydawcą „Arizona Times”.

Zresztą p. Boettiger posiada to, co Amerykanie nazywają „personal-

Wnuk Marxa przybędzie do Warszawy

Warszawa (Obsł. wł.) Na zaproszenie Ogólnopolskiego Komitetu Obchodu stułecia „Wiozni Ludów” przybywa w tym tygodniu do Warszawy wnuk Karola Marxa — Edgar Lange. Wizyta pozostaje w związku z setną rocznicą Manifestu Komunistycznego.

Za zdradę narodową

Warszawa. (obsł. wł.) Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie ogłosił w poniedziałek wyrok w procesie członków szklanej wywiadowczej Andersa. Witold Pilecki, Maria Szela-gowska oraz Tadeusz Płużański zostali za wszystkie popełnione przestępstwa skazani na łączną karę śmierci, utratę praw publicznych i honorowych na zawsze oraz konfiskatę mienia na rzecz skarbu państwa.

Uzasadnienie wyroku

Odnośnie oskarżonego Pileckiego Witolda sąd stwierdził m. in., że

Uroczystości w Karwinie

Karwin. (PAP) W związku z pierwszą rocznicą podpisania umowy polsko-czechosłowackiej odbyła się w Karwinie uroczysta akademii, w której wzięli udział m. in. konsul generalny R. P. w Ostrawie, inż. Wengierow, przedstawiciele władz czeskich i organizacji społecznych i politycznych.

Mechanizacja prac rolnych w Związku Radzieckim

Moskwa. (PAP) Jak wynika z oficjalnie ogłoszonych danych, stacje maszynowo-tractorowe w Związku Radzieckim dokonały w ciągu roku ubiegłego prac na obszarze większym o 37 milionów ha w porównaniu z rokiem 1946. Mechanizacja prac rolnych, z wyjątkiem pracy kombajnów, osiągnęła już poziom przedwojenny. 70 % zeszłorocznego siewu wiosennego dokonano przy pomocy traktorów.

W roku bieżącym powierzchnia zasiewana ulega znacznemu zwiększeniu. Co się tyczy federacji rosyjskiej — to wzrost ten osiągnie 18,30 procent.

Całokształt prac rolnych dokonywanych przy pomocy traktorów wzrosło na terenie całego ZSRR o 18 %. Wydajność traktorów i innych maszyn rolniczych ma zwiększyć się w roku 1948 o 45—50 % w porównaniu z rokiem ubiegłym. Obecnie odbywa się masowe zawieranie umów między wsiami i stacjami maszynowo-tractorowymi w sprawie przeprowadzenia robót polnych.

150.000 górników strajkuje w USA

Nowy Jork. (PAP) Około 150 tysięcy górników w amerykańskich kopalniach brunatnego węgla przerwało w poniedziałek prace.

Powodem tej decyzji jest demontacyjne udzieleni poparcia żądaniu przywódcy górników — Lewisa w sprawie emerytur dla pracowników kopalń. — Ognisko strajku znajduje się w zachodniej Pensylwanii. Górniczy przerwał pracę również w szeregu kopalń w zachodniej Wirginii, Ohio, Illinois i Kentucki.

„Strateg” walczący przez... radio

De Gaulle a „trzecia siła”

Moskwa. (PAP) — Na łamach „Prawy” ukazał się artykuł, komentujący mowę de Gaulle'a w Compiegne oraz komunikat, wydany w tej sprawie przez blok socjalistyczny — katolicki.

„Trzecia siła” — stwierdza dziennik — przyznała, że w gruncie rzeczy obecny rząd realizuje już politykę, proponowaną przez de Gaulle'a. To właśnie, że polityka ta realizowana jest bez nie-

go, wyprowadza go z równowagi. Ten strateg — podkreśla dalej „Prawda” — który walczył wyłącznie przez radio, wyobraził sobie na serio, że jest Napoleone-m.

Gdy w ciszy gabinetów ministerialnych — pisze dalej „Prawda” — dyplomaci mocarstw zachodnich układają chytre i mgliste deklaracje, które mają ukryć przed ludami, ambitny generał wypaplał te tajne plany. Koła rządzące USA nie dopuszczają na razie de Gaulle'a do pełni władzy, uważając go za pozbawionego całkowicie zręczności politycznej. Antyrepublickańskie wypady de Gaulle'a uchodzą mu bezkarnie, gdyż w listocie gabinet „trzeciej siły” współzawodniczy z nim o prawo rządzenia Francją pod kontrolą Stanów Zjednoczonych.

Nieudana „Joanna D'Arc, jak nazwał de Gaulle'a prezydent Roosevelt, trzymana jest w rezerwie na wypadek krwawej rozprawy z organizacjami demokratycznymi i ludem francuskim, nienawidzącym dyktatury.

Belgrad. (PAP) W okresie od 1 do 11 bm. lotnictwo armii atenskiej naruszyło granicę albańską w 6 wypadkach.

Coraz częstsze skargi na „wolność prasy” w USA

Nowy Jork. (PAP) W Stanach Zjednoczonych słycać coraz częściej skargi przeciwko ograniczaniu wolności prasy przez władze amerykańskie.

Grupa dziennikarzy amerykańskich złożyła publiczny protest przeciwko bezwzględnej cenzurze stosowanej przez amerykańskiego rządca Japonii generała Mac Artura i jego sztab.

Departament stanu odmówił wydania paszportu korespondentowi „Daily Worker”, który miał wyjechać do Palestyny. Redakcja tego pisma zaprotestowała w Departamencie Stanu stwierdzając, że odmowa wydania paszportu dziennikarzowi pozostaje w

3 wyroki śmierci w procesie przeciwko szpiegom Andersa

Warszawa. (obsł. wł.) Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie ogłosił w poniedziałek wyrok w procesie członków szklanej wywiadowczej Andersa.

Witold Pilecki, Maria Szela-gowska oraz Tadeusz Płużański zostali za wszystkie popełnione przestępstwa skazani na łączną karę śmierci, utratę praw publicznych i honorowych na zawsze oraz konfiskatę mienia na rzecz skarbu państwa.

Sąd skazał Makarego Sieradzkiego na dożywotnie więzienie, zaś Witolda Różyckiego i Maksymiliana Kauckiego na 15 lat więzienia. Ryszard Jamont — Krzywicki został na 10 lat, a Jerzy Nowakowski na 5 lat więzienia.

Odnośnie oskarżonego Pileckiego Witolda sąd stwierdził m. in., że jako płatny agent wywiadu Andersa zorganizował na terenie Polski sieć wywiadowczą, gromadząc i przekazując za granicę wiadomości, zawierające tajemnice państwa, wojskowe i gospodarcze. Za swą działalność szpiegowską Pilecki przyjmował od obcego wywiadu korzyści materialne w dolarach.

Odnośnie oskarżonych Kauckiego i Jamonty — Krzywickiego sąd, stwierdzając pełną świadomość ich kontaktów z wywiadem Andersa, wziął również pod uwagę ich niepodległościową działalność w okresie okupacji.

Ferując wyrok dla osk. Nowakowski, sąd wziął pod uwagę skruclę i otwarte przyznanie się do winy.

Przebieg prasowy

„Polskie kariery w Ameryce”

Pod powyższym tytułem zamieszcza „Rzeczpospolita” ciekawy artykuł swego chicagowskiego korespondenta, przedstawiający los nowej polskiej emigracji w Stanach Zjednoczonych.

Zaczynając od przyjazdu. Młody człowiek był w wojsku polskim we Francji, a potem został internowany w Szwajcarii. Tam skończył uniwersyteckie studia ekonomiczne. Ostatnio przyjechał z żoną do Chicago. Tutaj ma rodzinę od której spodziewał się pomocy w wyszukaniu zajęcia i w zdobyciu egzystencji. Teraz jest robotnikiem w fabryce. Mimo znajomości obcych języków i studiów europejskich, mimo dyplomu uniwersyteckiego nie ma mowy o tym, by dostał odpowiednią do jego kwalifikacji posadę.

Podobnie przedstawia się los innych emigrantów:

Oficer zawodowy myje w nocny podłogie magazynu, wykwalifikowany lekarz zostaje praktykantem z perspektywą ciężkich egzaminów, nauczycielka jest sprzedawczynią w sklepie, adwokat sprzedaje jako domokrążca krawaty, inżynier tekstylny wie, że worki z białzną w pralni. Autor artykułu zastanawia się nad powodami tego stanu rzeczy, wywołującego zrozumiiałe rozgoryczenie nie wśród nowych emigrantów, — Przed wszystkim nie mają oni możliwości założenia własnego warsztatu pracy z powodu postępującej koncentracji produkcji w USA i zanikania drobnych warsztatów: Stąd kupcy i rzemieślnicy zamieniają się szybko w niewykwalifikowanych robotników... Najtrudniej o prace dla zawodów inteligenckich. Ameryka oplaćca te zapusty bardzo skromnie i swoich ma już pod dostatkiem. A pomoc rodziny?

Rodzina lub Polonia przez swe organizacje może pomóc tylko przy sprowadzeniu, przy zalatwieniu formy formalności wizowych i na tym koniec. Reszta należy do emigranta.

Poloni nie stać na utrzymywanie emigrantów, nie ma też ona możliwości, by znaleźć dla nich odpowiednie zatrudnienie.

Nic też dziwnego, że w przeważającej ilości wypadków nowi emigranci zaskostnowawszy amerykańskiego „dobrobytu”, decydują się na powrót do kraju.

Podziękowanie rządu czechosłowackiego

Warszawa. (PAP) Ambasador republiki czechosłowackiej w Warszawie, Hejret, wyraził w intencji czechosłowackiego ministerstwa spraw wewnętrznych podziękowanie prokuratorowi dr. Jerzemu Sawickiemu za pomoc udzieloną delegacji czechosłowackiego ministerstwa spraw wewn. przy poszukiwaniu dzieci czeskich i słowackich, wywiezionych przez Niemców w celach germanizacyjnych.

Wydobycie rudy żelaznej 115,5 proc. planu w lutym

Katowice. Zjednoczenie Kopalń Rudy Żelaznej wykonało plan produkcyjny w lutym bież. roku w rudach surowych w 115,5% w rudach wzbogaconych w 110,7%. Według poszczególnych grup materiałowych wykonanie planu osiągnęło w rudzie ilastej 120% wykonania planu, w utlenionej 130%, w brunatnej 164%, w pi-rycie 101,6%.

Według stopnia wykonania planu produkcji w rudach surowych na pierwszym miejscu znalazł się rejon Konopiska z wykonaniem w 118%, drugie miejsce zajął rejon Borek (116%), trzecie rejon Staropolski (111%).

W rudach wzbogaconych według stopnia wykonania planów pierwsze miejsce zajął rejon Konopiska (106,5%), drugie rejon Borek (115,7%), trzecie Staropolski (110,6%). (am)

Claude Cockburn

Lew brytyjski i mała Guatemala

(Korespondencja własna »Dziennika Zachodniego«)

Londyn, w marcu

„Jak najbardziej kategorycznie sprzeciwiamy się wszelkim próbom zastraszenia” — powiedział młody człowiek w Foreign Office. — „Jestem upoważniony do oświadczenia, że wobec wszelkich usiłowań wyzyskania nacji obecnych trudności Rząd

Doniesiono np., że pewien księgarz na jednej z głównych ulic wywiesił w swej witrynie wielką mapę, na której dopisał: „Mapa, ukazująca niezwykłą potęgę słynnej brytyjskiej floty imperialnej”. I tylko „skrajni agitato” i im podobni ludzie byli na tyle niedelikatni, że zwrócili uwagę na fakt, iż mapa narysowana była w roku... 1925!

„Ludność Belize była zachwycona — doniosły depesze z Hondurasu — przybyciem wojsk brytyjskich, które przemarszerowały przez miasto”.

Co prawda, krążownik „Devonshire”, który pierwszy „pośpieszył” z pomocą z Kingston na Jamajkę, uległ katastrofie po drodze Morza Karaibskiego z powodu uszkodzenia silnika i został unieruchomiony. Co prawda, paradne oddziały marynarzy krążownika „Devonshire” musiały lądować na małych łodziach po długiej podróży na płytkich błotnistych wodach delty rzeki Belize. Kiedy

wreszcie wysiadły na ląd, doszły do wniosku, że najlepiej będzie ograniczyć defiladę do kilku ulic miasta Belize, którymi marszerowały tam i z powrotem, ponieważ inne ulice — pełne kałuż — nie nadawały się do defilad.

Życie wyłącznie dla odpornych

Miejscowa ludność mogła z przyjemnością zauważyć, w jak doskonałym zdrowiu znajdują się marynarze brytyjscy, którzy dzięki zastrzykom i szczepionkom uodpornieni zostali przeciw malarii, żółtej febrze i gorączce podzwrotnikowej, które to choroby przez setki lat regularnie dziesiątkowały lojalnych obywateli Belize. Nikt dotąd bowiem nie uznał za potrzebne założyć nowoczesny ośrodek sanitarny w Hondurasie brytyjskim.

Kiedy piraci brytyjscy wzajeli ten teren w XVII wieku, na przestrzyni, która jest obecnie Hon-

durasem brytyjskim, mieszkało przeszło milion ludzi (zgodnie z dawnymi statystykami). Pozostali ich jeszcze 100 tysięcy, kiedy obszar ten stał się kolonią. Obecnie jest tam 50 tys. mieszkańców. Wedle praw imperialnych — tylko najbardziej odporni pozostają przy życiu.

Aby uczcić przybycie brytyjskich wojsk imperialnych, któ-

rych zadaniem było uratowanie brytyjskiego Hondurasu, wydano szereg bankietów. Zapasy żywności pochodziły z importu konserw amerykańskich — ponieważ londyńscy właściciele lasów mahoniowych przez prawie 100 lat zniechęcaли ludność miejscową do produkowania artykułów, nadających się dla jej własnej konsumpcji.

Wielkie słowa i... dziura w skarpetce

W ten sposób, przynajmniej na krótką chwilę, młody człowiek z Foreign Office czuł się usprawiedliwiony, wyrażając swój optymizm, który wydawał się już przestarzały w Anglii.

Dzięki depeszom, wyrażającym lojalność, można było na chwilę zapomnieć o irytujących i przykrech zagadnieniach, brzęczących jak rój os w zakamarkach świadomości młodego człowieka. Pytania tego rodzaju, jak to, czy

jest rzeczą możliwą, aby Stany Zjednoczone zachęcały rząd Guatemali do wystąpienia ze swymi groźbami? Czy opierało się to na jakichś tajnych obietnicach, udzielonych Guatemali w związku z planami Waszyngtonu? Jak mogło państwo takie jak Guatemala, którego całe życie ekonomiczne kierowane jest przez „United Fruit Company” z New Yorku, przez północno - amerykańskie towarzystwa tytoniowe i będący



pod kontrolą amerykańską Bank Kanadyjski — działać w ten sposób bez porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi?

Ala młody człowiek odsunął pośpieszenie te zagadnienia na bok i w dalszym ciągu poruszał prawą nogą, rozwijając wobec dziennikarzy wspaniały obraz Lwa w czasie akcji.

Nie mogłem nie zauważyć, że w skarpetce jego — powojenny wyrob brytyjski — była dziura. Poruszenie noga bardzo ja powiekszało.

Claude Cockburn

PAS STRACHEYA



„Pasem Stracheya” — od nazwiska ministra aprobowacji — nazywa prasa brytyjska coraz większe ograniczenia żywnościowe w Anglii. Karykatura z konserwatywnego „Daily Telegraph” ilustruje, jak Wyspy Brytyjskie zacisnąć muszą ten pas po ostatnich ograniczeniach. Z „The Daily Telegraph”.

Jego Królewskiej Mości zachowa stanowczość i spokój”.

„Wszystko wskazuje na to” — stwierdził młody człowiek z Foreign Office w konkluzji — „ze zdecydowana postawa Jego Królewskiej Mości posiada niezwykle zbawienny wpływ na utemperowanie aroganckiego tonu, stosowanego wobec Imperium Brytyjskiego przez Republikę Guatemala”.

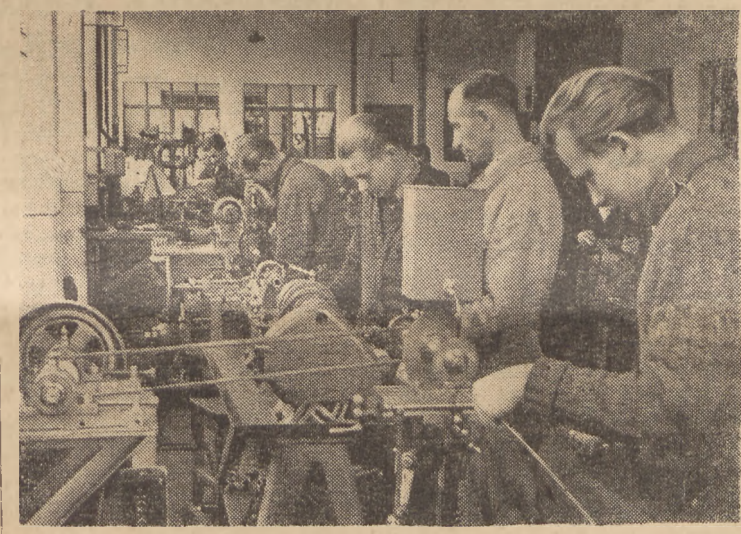
„Powyższe oświadczenie wywołuje westchnienie ulgi z piersi dziennikarzy brytyjskich, zgromadzonych dla wysłuchania ostatnich wiadomości z odległego skrawka bagien i lasów mahoniowych, na których gromadziły się siły zbrojne Guatemali przeciw brytyjskiemu Hondurasowi. Kilku spośród dziennikarzy pozwoliło sobie na wyrozumiały uśmiech, być może dlatego, że była to pierwsza sposobność do zaprezentowania wyrozumiałego uśmiechu, jaka nadarzyła się od wielu długich miesięcy. „Lew” — pisał potem korespondent „Daily Express” — „pokazuje swoje pazury”. Poprzez Foreign Office powiał lekki powiew triumfu — jak dawny duch z czasów Kiplinga.

Imponujące mapy i... pech z kałużami
W komunikatach podkreślana była „lojalność” mieszkańców Be-

REPORTAŻ WŁASNY „DZIENNIKA ZACHODNIEGO”

Na trasie Katowice — Pszczyna opodal malej stacji Podlesie wiejski gościnniec przecina tor kolejowe, przechodząc z jednej

brany w wyznaczony od słońca mundur kolejarza, z czapką mocno nasuniętą na oczy. Lewą ręką dotyka jak gdyby od niechcenia słuchawki telefonu, w prawej trzyma spory kawałek chleba z pla-



Uczniowie przy pracy w Warsztatach Kolejowych w Piotrowicach Śl.

strony na drugą. Przejazd zabezpieczony jest rampą, opuszczoną lub podnoszoną przez budnika, pełniącego służbę w budce, stojącej o kilkadziesiąt metrów dalej na pagórku, nad samym torem. Groźny napis „obcym wstęp wzbroniony” chroni przed intruzami.

Zaglądamy dyskretnie przez okno do wnętrza. Przy telefonie stałe wydzwaniającym najrozmaitsze sygnały stoi mężczyzna, u-

sterkami wędzonki i zajada sobie od czasu do czasu. Miska zupy na stole wskazuje, że zastaliśmy pracownika właśnie przy obiadowym posiłku. Opodal na ławce leżą buty oraz przyrządy szewskie, zdradzające albo zami-

lowanie, albo konieczność poświęcenia się dodatkowemu zawodowi dla celów prywatnych w chwilach mniejszego ruchu na linii.

„Jestem w służbie...”

Wchodzimy do środka... Ostre spojrzenie budnika pozabawia nas śmiałości.

— Dzień dobry, panu. „Dzień dobry” — odpowiada niskim głosem. „Panowie po co?” — Chęlibyśmy porozmawiać o pańskiej służbie, o ilości godzin...

— Mnie tu z nikim nie wolno rozmawiać... Ja jestem w służbie... I tu wchodzi również nie wolno — dodał szorstko.

Po paru sekundach znaleźliśmy się znowu na ścieżce, wiodącej do wiejskiego gościnnieca, wśród słońca i pierwszej zieleni nadchodzącej wiosny.

Budnik spełnił swój obowiązek... Nie ezulśmy do niego żalu.

Z takich to jednostek, świadomych odpowiedzialności, jaka na nich ciąży, rekrutuje się personel PKP. Ale ile pracy musi włożyć kierownictwo szkolenia kadr, a żeby mieć coraz to lepsze wyniki przez wzmocnienie wydajności poszczególnej jednostki.

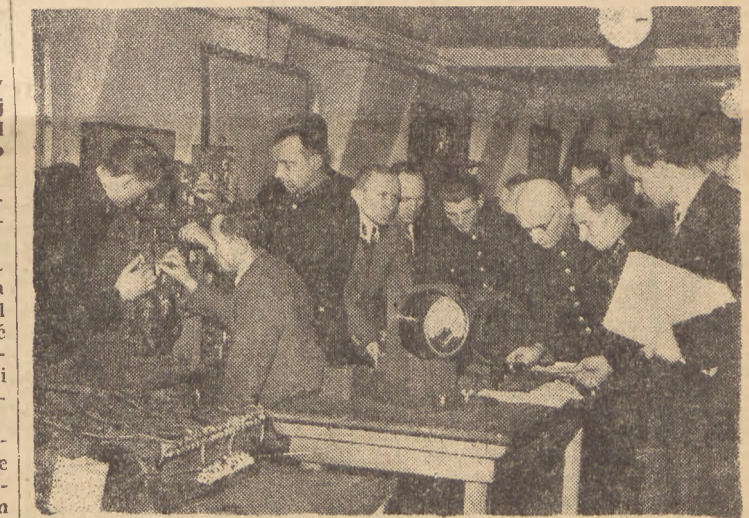
Istnieją bowiem w naszych obecnych warunkach tylko dwie możliwości podniesienia sprawności przebiegu pociągów, a tym samym otrzymania większej ilo-

ści przewiezionych towarów i osób w jednostce czasu.

Jedną z nich polega na należywym wykorzystaniu, pozostającego do dyspozycji taboru kolejowego — druga na stałym przekształcaniu nowych kadr pracowników i ustawicznym dokształcaniu starych już zaangażowanych poprzednio.

Olbrzymia odpowiedzialność

Nie jest to łatwy problem, gdyż od pracownika, który przeszedł



W ośrodku szkolenia kolejowej służby teletechnicznej w Katowicach.

badania lekarskie i psychotechniczne — zanim zajmie jakiegokolwiek bądź stanowisko, wymaga się gruntownej znajomości całości struktury prac związanych z działalnością kolei, jako instytucji, oddającej swe usługi społeczeństwu i państwu, a której głównym obowiązkiem jest stworzenie zupełnego bezpieczeństwa, tak dla przewożonych pasażerów, jak i towarów. A takie bezpieczeństwo zapewnić może tylko pracownik świadomy olbrzymiej odpowiedzialności na różnym stopniu hierarchii służbowej, od droźnika, aż do kierowniczych stanowisk okręgowych dyrekcji.

granatowy mundur i ogrom pracy przez niego wykonywanej w każdy dzień i o każdej porze.

Starzy i młodzi

W wędrowce po ośrodkach szkoleniowych różnych wydziałów, mieszczących się często w pomieszczeniach dalekich od ideału, dostrzega się starych i młodych. Jedni i drudzy brną przez za-wiłe tajniki zasad praw fizycznych, przez sposoby posługiwania się dokumentami magazynowymi i kasowymi. — inni w warsztatach mechanicznych uczą się rzemiosła przy imadłach żelaznych podtrzymujących kawałki pilotowanych przez nie części.

Chęć zostać kolejarzem trzeba się z jednym pogodzić: nauka trwa aż do emerytury... i trudno jest zostać nawet budnikiem. St. Szymański

Kto nie ryzykuje, ten... wygrywa

Ford II w Niemczech

Rok temu szef amerykańskich władz okupacyjnych w Niemczech, gen. Clay, oświadczył prasie: „Będziemy zachęcać pewien typ kupców amerykańskich do wyjazdu do Niemiec dla ożywienia niemieckiego życia gospodarczego. Gen. Clay uważał wtedy, iż takie zachęcenie jest konieczne, jeśli przemysł niemiecki ma być odbudowany.

W międzyczasie nastąpiła inwazja tego „typu” kupców amerykańskich, o których myślał gen. Clay. Zaproszenia nie trzeba było im wcale powtórzyć. Prawdomożność zjawili się w Niemczech nawet bez tego generalniego zachęcenia. Standaard Oil wysłał swego przedstawiciela, to samo uczynił Chicago-Pneumatic Pol. Na pięć lat tego ostatniego delegata reprezentant Singer-Sewing-Machines, a za nim przyjechali urzędnicy National-Crash-Register.

Największe przedsiębiorstwa amerykańskie w ogóle nie wysyłały swych reprezentantów, bo ci tam już od dłuższego czasu urzędowali. Wprawdzie nie jako przedstawiciele firm, ale jako urzędnicy OMGUS, t. j. amerykańskich władz okupacyjnych w

Niemczech. Siedzac w OMGUS pilnowali interesów amerykańskich trustów i monopolów. General Motors miało „dobrych ludzi” w amerykańskim rządzie gospodarczym Niemiec. Ze dobrze pracowali, o tym świadczy wiadomość, która kilka dni temu prawie niepostrzeżenie ukazała się w prasie Niemiec. Z notatki tej wynika, że olbrzymie zakłady „Opel” w Ruesselsheim przeszły ostatnio całkowicie pod administrację amerykańskich business-menów. Mister Hoglund dobrze przysłużył się General Motors.

Ostatnio zjawili się jeszcze jeden potencjał gospodarczy w Bawarii — Henry Ford II. Przeprowadza inspekcje swych zakładów w Niemczech. Prawdomożnie będzie się cieszył, gdy zobaczy, że lotnictwo amerykańskie przy bombaradowaniu Niemiec w ostatnich latach wojny jakoś nie mogło trafić i zniszczyć obiektów Forda. Całkiem „przypadkowo” jego fabryki pozostały niezniszczone, podczas gdy osiedla robotnicze, za mieniem w grzyby. Jego przyjazd bardzo ucieszył wielkich przemysłowców niemieckich. Rozeszły się plotki o olbrzymich inwestycjach Forda w przemyśle stalocym i żelaznym. Tym samym sy-

tuacja dla monopolistów niemieckich byłaby uratowana.

Nie myli się ten, który uważa Forda za wcielenie tego typu kupca, o którym myślał prawdopodobnie general Clay, oświadcza jąc, że „będzie zachęcać pewien typ kupców amerykańskich do wyjazdu do Niemiec”. Długotrwała audyencja i rozmowy poufne, przeprowadzone z amerykańskim królem samochodowym, Fordem II, w kwatrze głównej gen. Claya świadczy o tym niedwuznacznie.

Na zakończenie swej podróży Ford II oświadczył, że swe zakłady samochodowe w Kolonii przebuduje na największe w Europie. Te przebudówki Forda II niezapelnienie pozabawione są podstaw. Świadczą one w każdym razie dobitnie o coraz większym eksportie kapitałów amerykańskich do Niemiec i zdecydowanie przejściu przemysłu niemieckiego w ręce obce. Faktem jest, że jeden miliard dolarów, jaki kapitał amerykański zainwestował przed wojną w Niemczech, dotąd pomnożony został kilkakrotnie, dzięki nowym inwestycjom.

Powody wciąż wzrastającej fali pieniędzy amerykańskich, płynących do Niemiec, łatwo zrozu-

mieć: w Niemczech nie się nie ryzykuje; w Niemczech nie ma konkurencji; w Niemczech jest tania robocizna; w Niemczech ceny nie dyktuje konkurencja, ale... rody w amerykańskich mundurach.

W praktyce ożywienie niemieckiej gospodarki amerykańskim kapitałem spowodowało to, że, że bez względu na inne, konieczne potrzeby odbudowy niemieckiego życia gospodarczego, amerykańskiemu przedsiębiorstwu dostarcza się surowca, a wytworzony z tego produkt — jak to wyraźnie widać na przykładzie przemysłu samochodowego w Niemczech — sprzedawany jest po niesłychanie wysokich cenach, które dają olbrzymie zyski.

Nie trudno więc zrozumieć, dla czego Henry Ford zdecydował się akurat teraz na wybudowanie największych zakładów samochodowych w Niemczech. Niemiecki przemysł samochodowy na długi przeciąg czasu nie będzie stanowił konkurenta dla p. Forda.

Tak wygląda druga strona medalu „ożywienia życia gospodarczego Niemiec”, przygotowanego przez gen. Claya za pośrednictwem pewnego typu kupców amerykańskich. (jr)

MAGAZYN — to przecież dużo wszystkiego 8015

Wypowiadamy walkę gruźlicy

Cała ludność województwa objęta opieką

Bułgarzy w Katowicach
 Katowice (rs). Na dzień 18 bm. zapowiedziane są przyjazdy do Katowic 2 wycieczek bułgarskich. Pierwszą wycieczkę stanowi 4 dziennikarzy bułgarskich którzy przyjeżdżają do Katowic w celu zwiedzenia naszych hut, kopalń i innych najważniejszych zakładów przemysłowych, oraz w celu przeprowadzenia konferencji z miejscowymi przedstawicielami prasy.

Druga wycieczka, to 5 bułgarskich literatów, którym towarzyszy delegat polskiego Ministerstwa Kultury i Sztuki, delegat Ministerstwa Spraw Zagranicznych i członek Poselstwa Bułgarskiego w Warszawie.

Wycieczka przyjedzie z Jeleniej Góry, zwiędzi u nas kilka zakładów przemysłowych będzie przyjęta przez Zw. Literatów w Katowicach, a następnie wyjedzie do Oświęcimia i Krakowa.

Ujęcie włamywaczy

Kluczborek (rs). Do sklepu Zbigniewa Godacza w Kluczborku przy ul. gen. Zawadzkiego nr 21 nieznanymi początkowo sprawcy dokonali włamania i skradli stamtąd większą ilość naczyń kuchennych.

Milicja wykryła w trakcie prowadzenia dochodzeń sprawców tej kradzieży: są nimi Leon Cieslik i Władysław Sandwicki, a pomocnicą ich była Janina Kmit, wszyscy z Kluczborka. Zostali oni zatrzymani.

Cyniczny zbrodniarz symulował obłąd

Makabryczny proces o uduszenie

Pozbył się kochanki aby wziąć sobie drugą

Częstochowa (k). Jak już podaliśmy, w sobotę, w Sądzie Okręgowym zapadł wyrok, skazujący Józefa Majchrzaka na karę 12 lat więzienia za uduszenie swej kochanki Józefy Krajewskiej. Tłó tej sprawy przedstawia się następująco:

Około 1935 r. porzucona przez męża swego, Maria Krajewska zamieszkała z Józefem Majchrakiem, którego uprzednio opuściła żona, ponieważ upijał się, bił ją i znieważał. Majchrzak pracował wówczas jako robotnik przy zakładaniu drenów, a Krajewska przy robotach magistrackich. Po zycie ich do 1943 roku było znośne. W tym roku Majchrzak ożenił się z właścicielką sklepu spożywczego. Dziubka, za co została skazana przez niemiecki sąd na półtora roku więzienia i wywieziony do Niemiec. Po zakończeniu działań wojennych Majchrzak wrócił do Częstochowy i ponownie zamieszkał z Krajewską, którą począł katować w tak okrutny sposób, że odeszła od niego i zamieszkała u córki swojej Janiny, Bajerlainowej. Na skutek usilnych prób Majchrzaka, Krajewska wróciła do niego po kilkunastu dniach, lecz stosunek jej do niego nie zmienił się na korzyść. Krajewska do córki wstydziła się wrócić, chciała zamieszkać u znajomych, mówiąc, że oba wia się Majchrzaka.

W 1946 r. Majchrzak został zatrudniony jako dozorca w fabryce „Częstochowianka”. Do znajomych małż. Kowalczyków, marzył, iż ma w fabryce znacznie młodszą kobietę, z którą utrzymuje bliższe stosunki. Z Krajewską obchodził się coraz gorzej, o

czym nieszczęśliwa opowiadała swoim znajomym. Latem 1947 r. Krajewska spotkała na ulicy swą dawną sublokatorkę, Franciszkę Ideczakównę i pokazując jej śladę podrapania na szyi mówiła, że Majchrzak chciał ją udusić. W grudniu 1947 r. Krajewska przyszła do Ideczakówny, prosząc ją o przyjęcie na mieszkanie, bo- wiem Majchrzak grozi jej zabiciem lub uduszeniem.

Gdy 19 grudnia 1947 roku około godz. 15.30 Kowalczyk przyjechał w odwiedziny do Majchrzaka, zastał drzwi zamknięte. Zdumiony, podszedł do okna i wówczas zobaczył leżące na łóżku Majchrzaka. Na jego pukanie Majchrzak drzwi otworzył i wtedy Kowalczyk spostrzegł leżącą na łóżku w ubraniu Krajewską, która nie poruszała się wcale, co wydało się dziwnym przybyciem. Poprosił więc Majchrzaka, aby uniósł jej głowę i wówczas przekonał się, że Krajewska nie żyje. Twarz miała strasznie wykrzywnioną, a z nosa i ust ciekła krewa w pianą. Majchrzak udawał, że o niczym nie wie. Kowalczyk wyszedł na ulicę po swoich znajomych, z którymi wrócił do mieszkania Majchrzaka. Zastano go leżącego na łóżku, tyłem odwróconego do zwłok. Kowalczyk oświadczył Majchrzakowi, że Krajewska została uduszona i że musi o tym złożyć zawiadomienie na milicję i prosić go lekarza, czemu Majchrzak odmówił, wykręcając się, że dopiero nazajutrz może to załatwić. Powiadomieni przez sąsiadów funkcjonariusze milicji przybyli na miejsce zbrodni i Majchrzaka zatrzymali.

Zebrani na podwórzu sąsiedzi

chcieli nad zbrodniarzem dokonać samosądu. Sekcja zwłok dokonana przez dra Talikowskiego, wykazała, że Krajewska została w gwałtowny sposób uduszona. Zbrodniarz, chcąc uniknąć skutków swego czynu, symulował obłąd, jednak psychiatrzy uznali go za zupełnie normalnego.

Na rozprawie cyniczny zbrodniarz w dalszym ciągu nie przyznawał się do winy, tłumacząc się coraz wykrętniej. Dostarczony przez świadków przewodowi sądowemu materiał okazał się w najwyższym stopniu obciążający. Sąd pod przewodnictwem wiceprezesa Wisniewskiego, rozprawy nadając sprawę w trybie dorocznym, skazał Majchrzaka na 12 lat więzienia. W motywach sądu orzekł, że wymierzył Majchrzakowi łagodny wymiar kary, jedynie ze względu na jego niski poziom umysłowy. Oskarżał prok. Borkowski, bronił odw. Wojak.

nie cały teren województwa, wykazując w okresie rocznym 1947 14.186 wypadków gruźlicy otwartej, 4.879 gruźlicy zamkniętej, oraz 5.953 wypadków innej gruźlicy (skóry, kości, gruczołów itd).

W tym okresie zarejestrowano ponad 6.165 wypadków stałej styczności osób gruźliczych z osobami dotkniętymi gruźlicą otwartą. Cyfra ta stanowi wymowny wskaźnik zasięgu pracy przychodni przeciwgruźliczych, których istotnym celem jest nie tylko leczenie, ale przede

Nowe władze Tow. Przyjaciół Żołnierza

Katowice (rs). W niedzielę dnia 14 bm, odbyło się w Domu Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza przy ul. Raciborskiej w Katowicach, 3 walne zebranie okręgu Śląsko-Dąbrowskiego T.P.Z. przy udziale delegatów ze wszystkich kół powiatowych z całego województwa i w obecności ministra Stefana Matuszewskiego, przewodniczącego zarządu głównego tegoż towarzystwa, przedstawiciela Ministerstwa Obrony Narodowej, a równocześnie generalnego sekretarza T. P. Z. ppłk. Michała Grudę, członka zarządu głównego T.P.Z. p. Marii Zborzyk-Stypułkow-

skiej, naczelnika wydziału wojskowego, t. j. Urzędu Wojewódzkiego mgr. Woldańskiego (który reprezentował wojewodę) oraz przedstawicieli Wojska partii politycznych i Związków Zawodowych.

Zjazd otworzył witając gości starosta katowicki p. Herok, następnie wybrano prezydium, do którego wyszedł jako przewodniczący min. Matuszewski. Inni goście z zarządu głównego, razem z przedstawicielami władz partyjnych i Z. Z. zostali wybrani do prezydium jako członkowie. Sekretarzem wybrano dra Hochbauma z Będzina.

W imieniu władz powitał zjazd i gości honorowych mgr. Woldański, a w imieniu Wojska mjr. Piarczyk, zastępca dowódcy 7 plk. D. P. Po sprawozdaniach poszczególnych członków zarządu, przewodniczący komisji rewizyjnej Józef Michalak, wyraził uznanie dla ustępującego zarządu i postawił wniosek o udzielenie mu absolutorium. W przemówieniach wyrażono parokrotnie uznanie dla działalności powiatowych referentów wojskowych przy starostwach, którzy poświęcili dla pracy w T. P. Z. wiele sił.

Nowy zarząd wybrano prawie w tym samym składzie, w jakim był poprzednio. Weszli do niego: wicewojewoda Jerzy Ziętek, mgr. Edward Kierstyn, Stanisław Herok, Edward Krawczyk, Jan Dragon, dr. Kazimierz Skulicz, Tadeusz Raczynski, dr. Jan Hochbaum i inż. Jerzy Rabsztyn, który jest jedynym nowow wybranym członkiem zarządu.

Na zakończenie zebrania ppłk. Gruda omawiał sprawę organizacyjną związków.

wszystkim akcja zapobiegawcza. Osoby pozostające w styczności z jednostkami dotkniętymi gruźlicą znajdują się pod ciągłą obserwacją przychodni.

O rozniciach działalności instytucji świadczy jeszcze fakt udzielenia w okresie ubiegłego roku 65.040 porad, dokonania 39.354 prześwietleń rentgenowskich i obserwacja lekarska 6.316 wypadków styczności.

Największą ilość wypadków gruźlicy otwartej zarejestrowano w

ubiegłym roku w miejskiej przychodni przeciwgruźliczej w Sosnowcu (942) oraz w gminnej przychodni w Czerwionce, powiat rybnicki (10). Stosunkowo najmniej wypadków gruźlicy otwartej zanotowano w przychodni w Raciborzu.

Jeżeli chodzi o miesięczny okres sprawozdawczy to w okresie grudnia 1947 r. wszystkie 55 przychodni zarejestrowały 908 nowych wypadków gruźlicy w tym 236 gruźlicy otwartej, 277 gruźlicy zamkniętej oraz 395 wypadków innej gruźlicy. W cyfrze tej 302 wypadków przypada na mężczyzn, 399 na kobiety i 267 wypadków gruźlicy na dzieci. W grudniu 1947 r. przychodnie przeciwgruźlicze udzieliły 11.800 porad, przeprowadziły 7.057 prześwietleń roentgenowskich oraz skierowały 168 osób do sanatoriów.

Powiatowy Ośrodek Zdrowia w Katowicach prowadzi walkę z gruźlicą przy pomocy 7 przychodni przeciwgruźliczych, obejmujących swym zasięgiem cały powiat katowicki. Przychodnie przeciwgruźlicze znajdują się w Mysłowicach, Szopienicach, Ślemianowicach, Świętochłowicach, Lipinach, Nowej Wsi i w Katowicach.

Członkowie Ubezpieczalni Społecznej i chorzy leczący się prywatnie nie są objęci akcją przychodni przeciwgruźliczych. Nie mniej jednak w chwili obecnej toczą się pertraktacje, mające na celu włączenie ubezpieczonych w zakres działania przychodni przeciwgruźliczych.

Pełna poświęcenia działalność przychodni przeciwgruźliczych i jej zbawienne dla ogółu społeczeństwa skutki zasługują na szczególne podkreślenie.

Kradzież

w leśniczówce

Tarn. Góry (rs). Do leśniczówki w Zyglinku pow. Tarnowskie Góry, zamieszkałej przez leśniczego Władysława Jarosa dokonał no w czasie jego nieobecności włamania. Łupem sprawców padło 60 tys. zł. większa ilość garderoby i pistolet.

Dzięki energicznemu prowadzonemu przez posterunek M. O. w Miasteczku śledztwu, sprawca włamania został ujęty. Jest nim Paweł Hanne, zamieszkały w Zyglinku. W czasie rewizji w mieszkaniu wamywacza, znaleziono wszystkie skradzione przedmioty.

Ekshumacja zwłok

zastłonego działacza Strzelce. — Dnia 18 bm, o godz. 11 odbędzie się w Kielczy pow. Strzelce Opolskie pogrzeb sp. Ks. Józefa Wajdy, znanego działacza i obrońcy ludu polskiego na terenach Opolszczyzny. Ekshumacja zwłok nastąpi w dniu 17 bm, na cmentarzu parafialnym Huty Batory. Zwłoki zostaną przewiezione w tym dniu do Kielczy.

NAJNOWSZE MODELE
 wiosennych kostiumów
 i bluzek
 przynosi
MODA i ŻYCIE
 PRAKTYCZNE

Młodzież wstępuje masowo do organizacji „Służba Polsce“

Katowice (rs). Dnia 13 bm, miał miejsce w dyrekcyj CZPH w Katowicach zjazd komendantów PW i WF hufców szkolnych i fabrycznych, podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Hutniczego. Przewodniczył referent PW i WF dyrekcyj przemysłu hutniczego p. Adam Klumut.

Na zjeździe omówiono powołanie do życia „Służby Polsce”, jej stosunek do dawniejszego Przesposobienia Wojskowego oraz jej zasady i formy organizacyjne. Na zakończenie konferencji obecni uchwalili jednogłośnie rezolucję, w której zadeklarowali intensywną pracę dla no

wej organizacji. Szczegółowy referat na temat „Co to jest Służba Polsce?”, wygłosił nowomianowany komendant Służby Polsce na miasto Katowice, ppor. Mjrosław Cesarz.

Chorzów (rs). Przed kilku dniami odbyło się w sali posiedzeń Miejskiej Rady Narodowej zebranie informacyjne w sprawie organizacji „Służba Polsce”, zorganizowane przez miejscową komendę „Służby Polsce”. Zebranie prowadził por. Świerczka, a udział wzięł prezydent miasta B. Polczyk, przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej, p. Chwastek, oraz przedstawiciele zakładów pracy, rzemiosła, handlu, organizacji młodzieżowych, partii politycznych i szkolnictwa.

Por. Świerczka przedstawił zebrany referat w wygłoszonym przez siebie referacie, jako cel ma organizacja „Służba Polsce” kto jej podlega i jak długo trwa i w których latach życia człowiek może do tej służby być zaangażowany.

Por. omówieniu ogólnych zasad referent przystąpił do naświetlenia tej sprawy w zakresie lokalnym, oznajmiając, iż w bieżącym roku z Chorzowa i okolicy będzie do niej zaciągniętych 500 do 600 osób obojga płci z roczników 1929, 1930 i 1931. Zaciągnięci będą w dwóch turmach wysłani na obozy. W pierwszym turnusie (maj i czerwiec) młodzież pozaszkolna, a w drugim (lipiec-sierpień) młodzież szkolna (będzie on trwał 6 tygodni). Zajęcia będą trwały 5 godzin dziennie, przy czym każdy będzie pracował o ile możliwości w swoim fachu. Poza tym w program wchodzi wychowanie obywatelskie wojskowe i fizyczne. Ochotnicy będą mieli prawo wyboru rodzaju służby i mogą się zgłosić na kurs szybownictwa, albo też na kursa samoobronowe.

Przedstawiciel PPS i PPR p. Kaczmarek zaproponował urządzenie manifestacyjnego wiecu, w celu zapoznania młodzieży z ideą „Służby Polsce”. Wiec ten miałyby się odbyć pod gołym niebem i być połączone z przemarszem organizacją młodzieżowych przez mosty i uchwaleniem odpowiedniej rezolucji.

Zajęcia będą trwały 5 godzin dziennie, przy czym każdy będzie pracował o ile możliwości w swoim fachu. Poza tym w program wchodzi wychowanie obywatelskie wojskowe i fizyczne. Ochotnicy będą mieli prawo wyboru rodzaju służby i mogą się zgłosić na kurs szybownictwa, albo też na kursa samoobronowe.

Przedstawiciel PPS i PPR p. Kaczmarek zaproponował urządzenie manifestacyjnego wiecu, w celu zapoznania młodzieży z ideą „Służby Polsce”. Wiec ten miałyby się odbyć pod gołym niebem i być połączone z przemarszem organizacją młodzieżowych przez mosty i uchwaleniem odpowiedniej rezolucji.

Z obrad Zw. Samopomocy Chłopskiej Osiągniemy samowystarczalność gospodarczą

Katowice. (Ma) Drugi dzień wojewódzkiego zjazdu Związku Samopomocy Chłopskiej, zaszczyli swoją obecnością wojewoda gen. Zawadzki, który wygłosił przemówienie powitalne.

Wojewoda Zawadzki podkreślił historyczną zmianę sytuacji chłopów, którzy dzięki olbrzymim przemianom stał się właścicielem ziemi i współuczestnikiem w rządach. Zniknęły szeregi biednych rolników i robotników rolnych — zastąpił ich gospodarze na wielohektarowych gospodarstwach. Polepszenie sytuacji materialnej chłopów, zwrócić do koleji jego uwagę na sprawy kulturalno-oświatowe. Pragnienie odbudowy, rozbudowy i budowy szkół spełnia Fundusz Odbudowy Szkół.

Mówiąc o pomocy rolnictwu, wojewoda zakomunikował o wyniku swoich starań w Ministerstwie Rolnictwa, dzięki którym ok. 2000 ha ugorów zostanie zaoranych w powiatach głubczyckim i grodkowskim.

Niezależnie od budowy szkół, FOS przeznaczył w ub. roku 1 milion zł na radiofonizację wsi, a w br. na ten sam cel przeznaczonych zostanie kilka milionów zł. Z funduszy FOS przeznaczonych zostało również w ub. r. 2 mil. zł na biblioteki wiejskie, a w br. na ten sam cel prelinuje się jeszcze większe sumy.

Przemówienie wojewody oklaskiwane było gorąco przez obecnych, a prezes Głombek wręczył wojewodzie czek na 100.000 zł na FOS, jako dar od chłopów.

W dyskusji, w której zabierali głos kilkudziesięciu delegatów, poruszone szereg istotnych problemów wsi śląskiej, z których na uwagę zasługują racjonalizacja hodowli bydła, prowadząca w efekcie do zwiększenia dojrności krów, konieczność rozwinięcia sieci spółdzielni ZSZ z wykwalifikowanym personelem, walka z pijaństwem i udostępnienie wystaw rolniczych najszerszym rzeszom rolników. Kończąc dyskusję, zabrał głos prezes zarządu głównego ZSZ, który reasumując wyniki obrad, stwierdził, że praca jest naszym naczelnym zadaniem. Chłop musi wyrównać dysproporcje między produkcją przemysłową a rolną, a to stać się może przez rzetelną i wydajną pracę na roli — prowadzącą do zwiększenia wydajności z ha. Mówca zwrócił również uwagę na ogromną rolę spółdzielczości na wsi.

Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej i udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi, zjazd wybrał w blok nowy zarząd wojewódzki Zw. Sam. Chł., w skład którego weszli m. in. pp.: Głombek, Kowalczyk i Zak, ponadto wybrał wojewodę Zawadzkiego honorowym prezesem ZSZ.

Na zakończenie uchwalono rezolucję, w której uczestnicy solidarzyzuje się z wysiłkami Rządu RP w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej i popierają wszystkie sojusze z bratnimi narodami. Chłopom czeckim i słowackim przesłało pozdrowienia i życzenia dalszego ugruntowania zdobyczy demokratycznej.

We wnioskach zjazd uchwalił zorganizować wszystkich młodzież wiejską w organizacjach, założyć sieć świetlic wiejskich z czynnymi ośrodkami zdrowia, umasowić Zw. Sam. Chł., przyspieszyć nadanie aktów własności i regulację gospodarstw.

Na zakończenie zjazdu uchwalił zorganizować wszystkich młodzież wiejską w organizacjach, założyć sieć świetlic wiejskich z czynnymi ośrodkami zdrowia, umasowić Zw. Sam. Chł., przyspieszyć nadanie aktów własności i regulację gospodarstw.

Przedstawiciel PPS i PPR p. Kaczmarek zaproponował urządzenie manifestacyjnego wiecu, w celu zapoznania młodzieży z ideą „Służby Polsce”. Wiec ten miałyby się odbyć pod gołym niebem i być połączone z przemarszem organizacją młodzieżowych przez mosty i uchwaleniem odpowiedniej rezolucji.

Cenne dzieła

znaleziono w Mysłakowicach

Mysłakowice (js) Swego czasu „Dziennik Zachodni“ donosił, że na terenie powiatu jeleniogórskiego znajduje się wiele cennych dzieł, które są w posiadaniu lub w prywatnym posiadaniu.

W tych dniach ceny społecznik na terenie Mysłakowic, dyrektor Państwowych Zakładów Stolarskich p. Adam Bankowski, zarządził poszukiwania na terenie fabrycznym i znalazł m. in. stary obraz na drzewie ma

lowany olejno, przedstawiający inkrustowane wizerunki świętych, prawdopodobnie z cerkwi grecko-katolickiej oraz olejny obraz na drzewie Oasia (1606 — 1647) znaleziony w jednym z mieszkań fabrycznych.

Obrazy te przesłał dyr. Bankowski do Powiatowego Starostwa na ręce starosty Tabaki, a ten z kolei do muzeum regionalnego Jeleniej Góry, gdzie są udostępnione dla publiczności.

Zebranie

Aeroklubu Śląskiego

Katowice. W czwartek 18 marca br. o godz. 17 odbędzie się w sali Dyr. Okr. Kolei Państw. w Katowicach przy ul. Dworcowej walne zgromadzenie Aeroklubu Śląskiego. Obecność wszystkich członków obowiązkowa. Sympatycy mile widziani.

Piękny występ Teatru Ziemi Opolskiej

Głiwice (in). Ostatni występ Teatru Ziemi Opolskiej w Gliwicach sprawił tu, publiczności miłą niespodziankę, jeżeli chodzi o poziom gry wystawionej sztuki „Stuartów” „Szesnastolatka”.

Lekka fabuła sztuki, oparta na motywach konfliktu wewnętrznego dorastającej córki, która wychowywana w atmosferze gloryfikacji pamięci zmarłego ojca, przeciwstawia się nowemu związkowi małżeńskiemu matki. Wprawdzie zakończenie „happy endowe” następuje zgoła nieoczekiwanie na interwencję doktora Hoane (Henryk Barwiński), niemniej jednak sztuka jako całość stano-

wi doskonale pod każdym względem wypracowany i wyreżyserowany elarbat. Józefa Szpaczynska w roli Mac-Neil dała doskonałą kreację starszej damy z towarzysystwa łagodzącej swoim doświadczeniem drażliwe sytuacje pomiędzy córką (Urszula Hałacińska) i wnuczkami (Maria Murawska i Krystyna Karska). Stefania Hudecowa, w roli piastunki Mary i Mary Zb, Zbyszyńska jako przyszły mąż młodej wdowy — bez zarzutu.

Słowa uznania należą się również wytrawnemu reżyserowi sztuki, p. H. Barwińskiemu, który włożył w nią wiele pracy i energii, zyskując jednak zasłużone powodzenie.

ZYCIE umili PRACĘ ułatwi „PRZYJACIÓŁKA” TYGODNIK DLA KOBIET

WINA STANIAŁY

Na okres świąteczny obniżyliśmy ceny na szlachetne wina z wytwórni państwowych

Strzegom — Jelenia Góra — Kruszwica — Wrocław — Zielona Góra — Legnica — i inne Sprzedaż we wszystkich hurtowniach P. C. H.

1015

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE ZNAKOMITYCH WIN PRODUKCJI PAŃSTWOWEJ

List do nieznajomej

Mole fruwią po mieszkaniu

Droga Przyjaciółko!

Strasznie się ucieszyłam wiadomością o Twoim powrocie z wczasów, bo znów będziemy mogły rozpocząć swoje pogawędki. Masz już nawet jakieś zapytania? — Proszę bardzo, chętnie służę Ci swymi radami. Więc jak: mole fruwią po mieszkaniu, a w drogeriach nie ma naftaliny?

Przyznam Ci się, że nie bardzo dowierzałam Twoim słowom i obeszłam Miła drogerii. Rzeczywiście nie ma naftaliny. Właśnie teraz, kiedy nam jest najbardziej potrzebna. Może jednak tylko Katowice są w tej przykrych sytuacji. Zresztą damy sobie radę i bez naftaliny.

Wiesz chyba, że pierwsza rada na mole, to częste trzepanie i wietrzenie rzeczy wełnianych, futer, wysycianych mebli. Ostatecznie wyjąć z szafy raz na tydzień jakąś rzadziej noszoną sztukę garderoby, bo ta przede wszystkim jest zagrożona przez mole, i powiesić ją na balkonie, czy przy

otwartym oknie, to żadna praca. Na lato dopiero popakujesz wszystkie do dobrej w szafce torby, lub pozwijasz w papier gazetowy, a jeszcze lepiej w lniane płótno, do środka oczywiście włożysz jakiegoś preparatu „zle widziane” przez mole. A takich oprócz naftaliny jest jeszcze sporo.

Pamiętaj, że mole nie znoś także kamfory i szynnego proszku D. D. T. Doskonałym środkiem jest również tzw. „bagn” — wiązki silnie pachnącego krzewu, sprzedawane przez wiejskie kobiety na targu. Taką samą rolę spełniają wiązki koniczyzny, pokładane między ubranie. Można również zabezpieczyć garderobę owijając ją świeżo drukowanymi gazetami, skropionymi lekko czystą naftą lub terpentyną. A jakim doskonałym środkiem są... suche pomarańczowe skórki włożone do worków przeciwomolowych!

Dalam Ci już tyle środków oprócz naftaliny, że na pewno z czegoś skorzystasz. Bierz się więc szybko za robotę i tęp mole!

Przed stu laty...

Jak walczono z nadużyciami

Jest rok pański 1831. Dawno już nadwiślańskie wichry rozwiały popioły ze zgliszcz browaru na Solcu, co plonać w pamięć Noc Listopadowa — dała hasło do powstania. Lecz płomień ów, choć wszelki ślad materialny zgasł, po nim — wzniesienie się stopniowo do normalnego trybu. Wrócono do spraw codziennych, mimo iż walki trwały nadal. Warszawę, opuszczoną przez okupanta, ze zwykłą po nim spuzszą — rozprzeżeniem i korupcją — trzeba było jakoś zagospodarować. Należało unormować bieg spraw zwyczajnych i z powrotem obsadzić szereg instytucji publicznych — nowymi, odpowiedzialnymi i uczciwymi ludźmi. Lecz, jak to zwykle bywa, gdy nad krajem przejeździe burza dziejowa, nie wszystkie dziedziny życia dadzą się

od razu usprawnić. Przez pewien okres czasu walczyć trzeba było z korupcją i nadużyciami. Tak też było i w roku 1831. Instytucjom oficjalnym, przeznaczonym do działania na tym odcinku, pomógł wiele potrafił opinia publiczna, potępiająca i piętnująca parszywe owoce społeczeństwa, siejące zamęt i rozprzeżenie. A wykładnikiem opinii publicznej jest — prasa.

Dzienniki warszawskie tamtych dawnych lat miały piękny dorobek na odcinku walki o moralne uzdrowienie stosunków społecznych. Niezwykle czujnie wychwytywały wszelkie wypadki szkodnictwa publicznego i ostro, bez ogródek, potępiały je, często w formie dowcipnej i zjadliwej satyry.

Oto w numerze dziennika „Nowa Polska” z dnia 14 stycznia 1831 r. ukazuje się takie ogłoszenie:

„Wzywamy nauczycieli szkół publicznych, aby raczyli nam na-

desać wykaz, ile złożyli wyższym i niższym członkom byłej Komisji Oświecenia w pieniądzu, w zwierzyńcu, maśle, wegorzach i grzybach. Wiadomość ta jest nam potrzebna do ocenienia, jak było drogie sumieniu szanownych ze wszech miar członków tej sławnej magistratury.”

O pewnym wyższym urzędniku, lasym na wypitki i pocestunki, ta sama gazeta pisze kiedyś indziej:

„Słychać na koniec, iż zastąpiony wiele s. p. obkuraczem — złożył ma na ołtarzu kochanej ojczyzny kilkanaście tysięcy złotych, oszczędzonych w ciągu lat dziewięciu, od obiadów i wina, które z urzędu, jak mowią, bez przerwy pijał...”

Innym znów razem czytamy w prasie warszawskiej taką „szpile”:

„Kunsta i przemysł do wysokiego doszły stopnia za przesyłanego rządu. Rachunki komisji skarbowej okozują, iż za jeden wielki klucz zapłacono 18.000 zł. Czyżby nie można dziś tego klucza wymienić na złoto?”

Również dostało się ówczesnym dorobkiewiczom i spekulantom wojennym. O jednym z nich tak pisze wspomniany już dziennik:

Polscy specjaliści zwiedzają porty angielskie

Gdańsk. Na zaproszenie rządu Wielkiej Brytanii, skierowane do Ministerstwa Żeglugi, bawili w Anglii przedstawiciele polskich władz portowych, ob. ob. Franciszek Modrzewski, dyrektor Urzędu Morskiego w Gdańsku, oraz inż. Wiadysław Szedrowicz, pełnomocnik Ministra Żeglugi dla spraw rozbudowy i zagospodarowania portu Szczecińskiego. Celem wizyty było zwiedzenie portów angielskich dla zapoznania się z metodami nowoczesnej organizacji pracy portowej.

SPORT I

Turniej piłkarski o nagrodę DOZPN

Wrocław. — Sezon piłkarski we Wrocławiu zainaugurował wiosenny turniej o nagrodę DOZPN. Drużyny biorące udział w turnieju wykazały dobre przygotowanie kondycyjne.

W pierwszym dniu turnieju padły następujące wyniki: „Spółem” (Wrocław) — „Budowlani” 3:0 (1:0); „Burza” — „Gwiaźda” 3:0 (1:0); „IKS” (Wrocław) — „Pionier” 1:0 (1:0). Szczególnie dobrą formę wykazała „Burza” oraz „Gwiaźda”.

Drugi dzień turnieju: „Początko wy KS” — „Drukarz” 9:0 (4:0); „Pakosa” — „Fasyl” 3:1 (2:0); „Elektronia” — „Odra” 1:0 (0:0); „WUZ” — „Semafor” 4:0 (1:0); „Pafawag” — „Garbarnia” (Bzeg) 4:1.

Najładniejszym spotkaniem dnia był mecz WUZ -- „Semafor”.

Pod znakiem kosza

SKS Warszawa mistrzem Polski



Warszawa. W niedzielę zakończył się w Warszawie XV ogólnopolskie mistrzostwa w piłce koszykowej drużyn żeńskich.

Pierwsze miejsce i tytuł mistrza Polski na rok 1948 zdobyła drużyna warszawskiego SKS-u w składzie: Wojewódzka, Pachla, Ciechomska, Morawska, Wiśniewska, Tkaczyk, Rybicka, Kozłowska, Porszniak, Rudzińska, Rogowska, zdobywając nagrodę przechodnią PZPR, 2. Zryw (Łódź), 3. AZS (Warszawa), 4. Wisła (Kra-

Zwycięstwa Cracovii i CKS

Kraków. W drugim dniu rozgrywek półfinałowych o wejście do Ligi Koszykowej, Częstochowski Klub Sportowy pokonał Beskid (Andrychów) 36:28 (20:15). Punkty dla Cracovii zdobyli: Zabłocki — 14, Pięga — 9, Jabłoński — 8, Zaleski — 3, Żuławiński — 2, dla Beskidu: Wietrzny — 9, Kuźma — 8, Zieliński — 6, Pudło — 3 i Szlagier — 2.

Sędziowali pp. Grójecki i Kowalski.

„Dostał nas wiadomość, że Dorantowicz, właściciel handlu skór, nie chciał wykonać przysięgi narodowej polskiemu. Sprzedawszy w rewolucji mnóstwo skór, zebrał znaczny majątek, i jest dotąd podobno naczelnikiem komitetu ubiorczego „Dzieci Warszawy” (nazwa jednego z pułków powstańczych — przyp. autora). Jasne więc teraz, dlaczego te „Dzieci” dotąd nie są ubrane i urzędzone...”

Obok oficjalnej, chłoszczącej satyry na łamach prasy, sędził podany sobie z ust do ust „głos ludu”, zdrowym instynktem społecznym wiedziony. Część tych ostrych krytyk, których bezimienni autorowie wyszli z szeregów ludu stolicy, ujęta w formie wierszowanych kupletów, była rzucona na ulicach Starogo i Nowego Miasta; część, przechodziła w formie drukowanej ulotki z ręk do ręk.

O jednym z urzędników, znanych podówczas z łapownictwa, w ten sposób ludę warszawski spiewał:

„Choć mała figurka, Szymanosio drogi, Nie żałujmy sznurka, Wieszajmy za nogi. Sami o tym wszyscy wiecie, Że wesz mała kasa przecie, Dalej bracia, w górę winda, Niechaj też i on podymda!”

Krakowianie biją lepiej Kraków—Rzeszów 11:5

Rzeszów. — Międzymiastowy mecz bokserski Rzeszów — Kraków zakończył się wynikiem 11:5 dla Krakowa. Obie drużyny wystąpiły w osłabionych składach.

Wyniki poszczególnych walk: Waga musza — Lętocha (Kraków) uległ na punkty Sudu (Rzeszów); kogucia — Przybylski (Kraków) przegrał z Schoentagiem (Rzeszów) na punkty; piórkowa — Gromala (K) pokonał wysoko Dobrosielskiego (R); lekka — Szczerbowski (K) zdobył punkty w o. na skutek nadwagi przeciwnika; w spotkaniu

towarzyskim Fabjuszewski doznał kontuzji oka i przegrał przez t. k. o.; półśrednia — Tysiałowi (K) przyznano zwycięstwo nad Gacem; średnia — Balla (K) wygrał wysoko na punkty z Bednarczykiem (R); półciężka — Szymala (K) zwyciężył Klaczkowski; ciężka — Ryś (K) zremisował z Trawińskim (R).

Zapłon — Odra (Wrocław) 9:7

Jelenia Góra (js) Zawody pięściarskie odbyły zespołami Za-

plonu i Odry, zakończyły się zwycięstwem gospodarzy w stosunku 7:7.

Wyniki w poszczególnych wagach: W wadze muszej odbyły się dwie walki; Bil (O) zremisował z Fangiemi (Z), a Pajda (O) przegrał zdecydowanie na pkt. z Lindnerem (Z). W wadze koguciej Kalczewiak (O) zwyciężył nieznacznie Wosia (Z). W wadze piórkowej odbyły się również dwie walki; Strzelbicki (O) znokautował w I starciu Pawłowskiego (Z), a Kawczycki (O) uległ wysoko na punkty Peterowi (Z). W wadze lekkiej najładniejszą walkę stoczyli Meres (O) z Kokorudem (Z). Przez pierwsze dwa starcia góruje Kokorudz deklamując przeciwnika. W trzecim, gong ratuje wrocławianina od nokautu. W wadze średniej Fiszer (Z) zwyciężył prymitywnego Siemieraszko (O). W wadze półciężkiej Lepczyński (O) zwycięża Kolodzicki.

Górniki (Wałbrzych) — Zryw (Łódź) 10:4

Wałbrzych. — Odbył się tu towarzyski mecz bokserski między „Zrywem” (Łódź) a „Górnikiem” (Wałbrzych), zakończony zwycięstwem gospodarzy w stosunku 10:4.

Z sali koncertowej w Katowicach

RECITAL SKRZYPCOWY

Antoniego Szafranka

Obszerny program, z jakim Antoni Szafranek wystąpił w Katowicach, jakkolwiek nie kładł zbyt wielkiego akcentu na stronę techniczno-wirtuozowską, to jednak także jej i nie unikał, wychodząc — jak to widoczne jest z układu programu — ze służby artystycznej, które słuchacz powinien wynieść z koncertu, składa się z więcej elementów, niż sama, choćby najbardziej efektowna technika. Program przez niego wykonany pozwał wtedy na bardziej wielostronną i wnikliwą ocenę jego talentu.

Sławna Chaconna, współczesnego Bachowi Tommaso Ant. Vitaliego (1665—1747) była doskonałą próbą czystości techniki i stylu, próba, z której A. Szafranek w każdej nutce zagranął z precyzją rytmiczną i intonacją i w każdej frazie, stylowej, a żywej przeleciał i przemałował słuchacza, wyszedł całkowicie zwycięsko. Wielką o charakterze improwizacyjnym Sonata A-dur Cesarego Francka, żądająca od artysty — odwrotu wykazania innych wartości, a mianowicie, przy poważnej i głębokiej muzyczności, także zmysłu konstrukcji i wyczucia formy. — I to dzieło, mimo wielkości szeroko, może nawet zbyt swobodnie, rozbudowanych ogniw, dzięki artyzmowi wykonawców, (bo w sonacie skrzypcowej partia fortepianowa była niemal równoznaczna skrzypcowej) — utrzymywało słuchacza w ścisłym twarog napiecia.

Jżeli nie jest złudną miarą oceny wykonywanego dzieła, oddziaływanie na słuchaczy z taką siłą, że wywołuje u nich mimowolne zmiany rytmu oddechu, wstrzymywanie lub przyspieszanie, w zależności od rytmu napięcia i odprężenia wykonywanego przez artystę dzieła, to sztuki

odtwórcza, reprezentowana przez A. Szafranka, którego się słucha w takim właśnie podświadomym napięciu, należy do klasy najwyższej. Na szczególne podkreślenie zasług artysty w Sonacie, ani nawet w bardziej wirtuozowskich utworach drugiej części recitalu jak de Falla Suita hiszpańska czy zwłaszcza „Varyacje” Viadigerotta a także w bisasach (Kreisler, Cui, de Falla) artysta nie absorbował słuchacza samym problemem techniki kierując ich uwagę raczej na piękno muzyki samej. Jeszcze to bezwzględnie wyższa i bardziej wartościowa forma muzyki, nie często spotykana nawet wśród naszych bardzo głosnych, (dla ścisłości dodam: w wykonanym programie), dysponujący bardzo pięknym, pełnym, zmieniającym się temperamentem, zwinnym, zwłaszcza słodkim na strunie G, a szlachetnym, gestym i dźwięcznym, na basku, grający z wielką swobodą, a przy tym z temperamentem Szafranek skrzypka. Antoni Szafranek występem swoim w sali Filharmonii Śląskiej wywołał tak gorące i zgodne oklaski, liczące przybyły na recital publiczności, jak to miewa u nas miejsce jedynie przy nazwiskach ustalonej sławie.

Świetnym współwykonawcą Sonaty Francka i bardzo dobrym, choć nieco różniącym się temperamentem od Karola Szafranka, Sądząc z sukcesu osiągniętego przez artystów narzeczonych imi powinny oddać częścieli polująć się wśród nazwisk wykonawców koncertujących na Śląsku.

M. Józef Michalowski.

R 17123

Finały bokserskich mistrzostw Polski

Poznań. Spotkanie z cyklu rozgrywek o mistrzostwo drużynowe w boksie między „Warta” a „Tęczą” zakończyło się zdecydowanym zwycięstwem „Warty” w stosunku 11:5.

Wyniki techniczne poszczególnych walk (na pierwszym miejscu zawodnicy „Warty”): w wadze muszej — Liedke zwyciężył na punkty surowego Bednarka; w koguciej Szymański odniósł zwycięstwo nad Mateckim; w piórkowej Sobkowiak zremisował z Jurkiem; w lekkiej Jarecki (War-

ta) uległ na punkty Gryminowi; w półśredniej Vogt wypunktował Mazura; w średniej Trzesowski wygrał na punkty ze Stróżyńskim; w półciężkiej Szymura zdobywa punkty walkowerem; w meczu towarzyskim Franek (Warta) zremisował z Markiewiczem; w ciężkiej Klimecki (Warta) wygrał na punkty z Jaskóła.

W ringu sędziował Federowicz (Śląsk), na punkty Dobrzański (Gdańsk), Landau z Wrocławia i Krasulski z Warszawy. Widzów około 3 tysiące.

Widzów 800 osób.

To nie każdy potrafi! Jugosłowianin skacze 120 m

Białogród. Rekord długości skoku na nartach (118 m), ustanowiony w roku 1941 na największej skoczni świata w Planicy (Jugosławia) przez Bradla, został w ubiegłą niedzielę pobity przez Jugosłowianina Polda. Uzyskał on długość 120 m. Drugie miejsce zajął Szwajcar Blumer — 113 metrów.

Tego samego dnia Blumer dokonał próby pobicia świeżo ustanowionego rekordu. Próba nie powiodła się. Wprawdzie Blumer uzyskał długość 121 m, jednakże z podpórki.